

Riigikohtu arvamus¹
karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku täiendamise seaduse
eelnõu (773 SE) kohta

Riigikohus teeb eelnõu kohta järgmised tähelepanekud.

Eelnõu § 2 p 1 (KrMS § 204 lg 1 p 1¹)

Eelnõu näeb ette üsna laia aluse nn vanglarendi korras Eestisse toodud kinnipeetava suhtes kriminaalmenetluse lõpetamiseks prokuratuuri äranägemisel. Sättes on küll klausel, mis välistab Eesti kodaniku ja *EV julgeoleku* vastu toime pandud kuriteod, aga soovitame mõelda, kas riigi julgeoleku vastased süüteod ei ole mh KarS-i ülesehitust silmas pidades liialt kitsas määratlus. Näiteks kas lubatud või välistatud on menetluse lõpetamine KrMS § 204 alusel kuritegudes nagu massilised korratused kinnipidamiskohas (KarS § 327), altkäemaksu andmine (KarS § 298), kinnipeetava põgenemine (KarS § 328).

Eelnõu § 2 p 5 (KrMS § 508⁸⁵ lg 2 lause 3)

Tartu Maakohtu valmisoleku kohta sissetulevaid taotlusi eelnõus ettenähtud aja (10 või 20 p) jooksul läbi vaadata saab hinnangu anda üksnes Tartu Maakohus ise. Palume kindlasti nende seisukoht ära kuulata.

Eelnõu § 2 p 5 (KrMS § 508⁸⁵ lg 3 lause 1)

Eeskätt maakohtu, aga vaidemenetluses ka kõrgemate kohtute vaatepunktist on üsna laialivalguv karistuse täitmise lubatavaks tunnistamise üks kolmest kaitseklauslist: *täideviidav karistus ei ole ebamõistlikult karm*. Terminoloogiliselt ei räägi KrMS kusagil mujal karistuse *karmusest*, vaid karistuse *raskusest* (nt KrMS § 127 lg 1, § 484 lg 2). Näiteks rahvusvahelises koostöös on võrdluskategooriaks KarS-is sama või sarnase teo eest ettenähtud ülemmäär. Kuna nn vanglarendi korral on olukord pisut erinev (täidetavat välisriigi kohtuotsust ei tunnustata), siis võib võrdlusalus olla erinev, kuid kohtute vaates oleks soovitav läbi mõelda ja seletuskirjas ka kirja panna mingid pidepunktid, millest praktikas juhinduda. Praegu on näitena toodud vaid olukord, kus asjassepuutuv tegu on Eestis kvalifitseeritav väärteona, kuid välisriigis kuriteona. Sellisel juhul võib pikemaajalisem vabadusevõtmine väärteo eest olla Eesti õigusega võrrelduna ebaproportsionaalne. Kirjeldatud olukorra saaks välistada nt *sarnase teo* asemel *sarnase kuriteo* määratluse kasutamisega.

Eelnõu § 2 p 5 (KrMS § 508⁸⁶ lg 2 lause 1)

Redaktsiooniliselt on kummaline formuleering *menetlusosaline kinnipeetav*.

¹ Riigikohtu arvamus ei väljenda Riigikohtu siduvat seisukohta. Riigikohus kujundab siduvaid seisukohti ainult kohtuasjade menetlemisel Riigikohtus.